

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

09-09-2022

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu sektors

Atklājot BLC jaunajā mājvietā, lenti grieza viena no apmeklētājām – Helēna Gintere. Procesā piedalījās Limbažu novada pašvaldības Kultūras pārvaldes vadītāja Evija Keisele. Pēc tam, laipni aicinot ikvienu ciemos, to darīja arī LGB direktore vietniece Džūlija Sniķere un galvenā bibliotekāre Kristīne Ķilpe.

Pēc pārcelšanās atklāts Bērnu literatūras centrs

Šovasar Limbažu Galvenajā bibliotēkā (LGB) notika būtiskas pārmaiņas – Bērnu literatūras centrs (BLC) tika pārcelts uz galveno ēku Parka ielā 23, un sestdien notika svinīgs pārveidoto telpu atklāšanas pasākums, pulcējot daudzus apmeklētājus. Jāatgādina, ka BLC kā nodaļa LGB tika pievienots jau 2016. gadā, taču līdz šim atradās bērnudārza *Spārīte* ēkā Dārza ielā 24. Par to, ka visām nodaļām būtu jāatrodas vienuviet, izveidojot ģimenes bibliotēku, spriests jau ilgāku laiku, un vasaras sākumā Limbažu novada pašvaldība pieņēma lēmumu, ka tas paveicams līdz 31. augustam. Lēmums tika pamatots ar aktuālo jautājumu par vietu trūkumu pirms skolas izglītības iestādēs.

Atklāšanas dienā LGB direktore vietniece Džūlija Sniķere pauða gandarījumu,

ka izdevies rast veiksmīgāko risinājumu. – *Pārcelšanās nenozīmē tikai grāmatu pārvietošanu. Vēlējāmies, lai tiktu saglabāts gaumīgs un funkcionāls iekārtojums, turpinot piedāvāt visus līdzšinējos pakalpojumus ērtā un skaistā vidē. Protams, joprojām domājam par nākotnes ieceri – piebūves celtniecību pašreizējās terases vietā* – uzsvēra Dž. Sniķere. Lai pārplānotu telpas, pieaicināta arhitekte Sarmīte Pāvilaite no SIA *SB Projekts*, kura jau nodrošināja arhitekta pakalpojumu pirms septiņiem gadiem, kad ēka tika renovēta. Viņa palīdzējusi izveidot jauno plānojumu, nemot vērā gan apmeklētāju ērtības un dizainu, gan tehniskas niances, piemēram, telpu noslodzi. Pašvaldība projekta īstenošanai piešķira papildu finansējumu, kā arī tam tika pārvirzīti terases remontam

paredzētie līdzekļi. Dž. Sniķere atgādināja, ka apspriesti dažādi varianti, bet kopīgi izlemts, ka vislabākais risinājums ir BLC iekārtot 2. stāvā – līdzšinējās lasītavas vieta. – *Nedaudz mainītas arī 1. stāva telpas, jo tur pārvietotas lasītavas un novadpētniecības krājums. Savukārt pasākumu zālē notiks gan pasākumi, semināri un citas norises pieaugušajiem, gan bērnu aktivitātes. Tā kā esam blakus skolām, skolēni te varēs ne tikai ērti atrakt pēc grāmatām, bet arī pavadīt brīvo laiku pēcpusdienās*, – papildināja Dž. Sniķere. Vēl viens būtisks ieguvums – turpmāk BLC strādās arī sestdienās (izņemot vasarā).

Vēl par BLC jauno mājvietu un atklāšanas pasākumu – 5. lpp.

*Aiga EVERTOVSKA
Beātes KOŽINAS foto*

Pēc pārceilšanās atklāts Bērnu literatūras centrs

(Sākums – I. lpp.)

Sestdien Limbažu Galvenajā bibliotēkā (LGB) notika Bērnu literatūras centra (BLC) atklāšana, jo turpmāk jaunāko lasītāju nodaļa atradīsies galvenajā ēkā, Parka ielā 23. Pasākums iesākās ar svinīgu lentes griešanu, un Limbažu novada pašvaldības Kultūras nodaļas vadītāja Evija Keisele vēlējās šo uzdevumu uzticēt kādam, kas te nāks ikdienā. Tālab viņa aicina jaunu atsaukties kādu apmeklētāju, kuram neesen bijusi dzimšanas diena. Tā nu jauno BLC pirmā atklāja Limbažu vidusskolas skolniece Helēna Gintere. E. Keisele uzsvēra, ka pasākums notiek zīmīgā datumā, jo nupat sācies jaunais mācību gads.

– *Simboliski griežam lenti, taču galvenais ir šo telpu saturs, kas mudina apmeklētājus nākt, uzzināt, interesēties un atrast visu, kas nepieciešams. Lai pakrūtē vienmēr kņud zinātkāre un apmeklētāji te jūtas kā mājās!*

Pirmais pasākums jaunajā mājvietā – ģimeni diena *Grāmatu varoņi satiekas bibliotēkā* – notika jau tūlīt pēc svinīgās atklāšanas. Par līksmu gaisotni parūpējās aģentūra *Jogitas pasākumi*, aicinot bērnus kopā ar iemīļotiem multfilmu tēliem iesaistīties muzikālās rotaļās un citos uzdevumos. Tāpat mazie labprāt veica mākslinieciskus darbiņus ar papīru un krāsām, savukārt vismazākie ar sajūsmu izmēģināja jaunos *Iglu* lielos klučus, ar kuriem te varēs rotaļīties arī turpmāk. Neizpalika

arī grāmatu izvēle, un čaklākie bibliotēkas apmeklētāji steidza paņemt jaunākos izdevumus. Vienu no viņiem – desmitgadīgā Dārta Liniņa – lasīšanai un pētīšanai bija izvēlējusies pamatīgu kaudzīti grāmatu. – *Man te ļoti patīk! Tagad atrākt būs vēl ērtāk, jo blakus skolai,* – viņa priecīgi sacīja. Viņas mamma apliecināja, ka meita bibliotēkā viesojas vismaz reizi mēnesī un izmanto visu piedāvāto. – *Nāku arī kopā ar jaunāko dēlu, kurš vēl ir bērndārznieks, tāpēc priecājos, ka nu varēsim to darīt arī sestdienās!* Pārmairīgas pozitīvi novērtēja arī citas uzrunātās ģimenes. – *Bieži gājām uz iepriekšējām telpām, noteikti nāksim arī te. Šķiet, lielākie ieguvējī būs skolēni, jo varēs nākt pēc stundām,* – sacīja Agnese Smalkā-France ar meitām Annu un Elizabeti. – *Forši!* – kodolīgi piekrita Daniels Homko, kurš jau vairākus gadus kopā ar ģimeni piedalās programmā *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija*.

Bibliotēkas darbinieces atklāja, ka jau pirmajā jaunā mācību gada dienā pārveidotajās telpās valdījusi liela rosība. Viņas cer, ka tā būs arī turpmāk. Tāpat parredzams, ka no rītiem te bieži viesi būs pirmsskolu un sākumskolu audzēkņi, kuriem tāpat kā līdz šim tiks rīkotas dažādas nodarības.

Aiga EVERTOVSKA

P.S. Vairāk attēlu no atklāšanas pasākuma – *Ausekļa mājaslapās* sadaļā *Galerijas*.

Rokasbirzes pagasta svētkos atklāj filiālbibliotēku

● AGNESE GRĪNBERGA

Līdz ar pagasta svētkiem Rokasbirzē tika svinīgi atklāta filiālbibliotēka, kura nu pilnībā pārceļusies uz jaunām telpām. Pasākumu īpašāku padarīja grāmatas "Kamolā tinējs. Vēstules Imantam" prezentācija. Vakarā sanākušie varēja nolausīties koncertu par godu Aizputes pagasta svētkiem. Vietējiem šis bija īpašs vākars, jo Rokasbirzē kultūras pasākumi nemaz tik bieži notiek.

Aizputes pagasta filiālbibliotēka, kura iepriekš atradās Aizputes pagasta pārvaldes ēkā, nu pārcelta uz Saieta nama mazo zāli, kura pirms tam stāvējusi tukša. Tās atrašanās vietu nolemts mainīt, lai bibliotēka kļūtu lasītājiem pieejamāka. Pagasta pārvaldes ēkā bibliotēka atradās otrajā stāvā – lai tajā nokļūtu, bija jākāpj pa kāpnēm. Tas bijis apgrūtinoši gan bērniem, gan gados vecākiem lasītgrībētājiem, pastāsta bibliotēkas vadītāja Inese Šterna.

Tagadējā bibliotēka atrodas pirmajā stāvā, tāpēc tai ir vieglāk pieklūt. Tā atšķiras arī ar to, ka tās iekārtojums ir bibliotēkai atbilstošās – šeit vieglāk izvietot grāmatu plauktus, bibliotēka ir pārredzamāka, lasītājiem to ir ērtāk izstāgāt, tā ir daudz

Lai gan Rokasbirzes bibliotēkas jaunā telpa ir mazāka, bibliotēkas vadītāja Inese Šterna to iekārtojis pārredzamāku un atvēlējusi vietu pat bērnu stūrītim.

ĢIRTA GERTSONA FOTO

gaišāka, vizuāli pievilcīgāka. "Vispār nevar salīdzināt. Bibliotēkas pārceļšana ir simtprocents pareiza lēmums," saka I. Šterna.

Par lasītāju skaitu neverot sūdzēties. "Lielu ietekmi atstāja kovidlaiks, kad bibliotēku neva-

rēja apmeklēt, bet tagad katru dienu nāk bērni un arī vecāka gadagājuma cilvēki, kas uz večajām telpām nevarēja ielzeti. Man šeit visu laiku notiek rosbīa. Mēs arī joti piedomājam pie tā, lai piedāvājums būtu daudzveidīgs – gan mazāka-

jiem, gan vidējai un vecākajai paaudzei," norāda bibliotēkas vadītāja. Jaunajā bibliotēkā sevišķi padomāts par bērniem, iegādātas spēles un nodrošināts bērnu stūrīts – iepriekšējās telpās tā esot trūcis.

"Man joti patīk jaunā biblio-

tēka, šī ir daudz labāka, jo uz veco aiziet tiešām bija grūti. Tē arī ir vairāk citu lasītāju," savā vērtējumā dalās viena no bibliotēkas apmeklētājām.

Svinīgajā atklāšanas pasākumā bibliotēkas vadītāja patēriņš Dzīvvidikurzemes pašvaldības un pagasta pārvaldei par atbalstu un palīdzību pārceļšanās procesā. Uz pasākumu viņa bija uzacīnājusi grāmatas "Kamolā tinējs. Vēstules Imantam" autori – Rita Trenci, Liu Guļevsku, Ēriku Hānbergu, kuri pagājušajā gadā izdotu grāmatu prezentēja un daļījās savās atmīnās par tautā iemījoto aktieri un dziedātāju Imantu Skrastinu.

Savukārt pēc svinīgās bibliotēkas atklāšanas turpinājās Rokasbirzes pagasta svētku svinēšana. Tie tika atzīmēti ar koncertu, kurā uzstājās mūzikā Ingus Ulmanis un Aigars Volitskis. "Mūsu pagastam tas ir liels pasākums," noteica kāds vietējais. "Nav jau mums īpaši aktīva kultūras dzīve šeit. Vieņi senioriem visādi pasākumi notiek, bet vispār jau te dzīvo kūtri cilvēki. Gribētos, lai mums te vairāk kaut kas notiktu. Ja pie mums nekas nenotiek, tad cilvēki parasti brauc uz Aizputi, bet vispār jau šeit arī varētu uzrīkot ko tādu, kas piesaistītu arī citus, ne tikai vietējos," saka Rokasbirzes pagasta iedzīvotāja Svetlana.♦

Avots: Kurzemes Vārds

Datums: 07-09-2022

Bibliotēka rūpējas par bērnu aktivitātēm

Valdis NAGLIS

Ludzas novada bibliotēkā turpina īstenot Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības projektu HOME, kas veltīts pasākumu organizēšanai ģimenēm ar bērniem. Bibliotēkas labiekārtošana, bērnu iesaistīšana spēlēs, rotaļās, attīstošās izklaidēs – šīs aktivitātes ir tendētas uz jaunās paaudzes vispusīgu attīstību, kopā būšanu un ģimeni stiprināšanu ar bibliotēkas pasākumu palīdzību. Šogad projekta ietvaros notika festivāli Ludzā un Rokiškos, kā arī bibliotekāru mācību brauciens uz Somiju.

(Turpinājums 3. lpp.)

Avots: Ludzas Zeme

Datums: 06-09-2022

Bibliotēka rūpējas par bērnu aktivitātēm

Bērni savās aktivitātēs.

(Sākums 1. lpp.)

2020. gada 1. jūlijā Ludzas novada pašvaldība uzsāka jaunu pārrobežu sadarības projektu. Kā informē Ludzas novada pašvaldības projektu vadītāja Viola Andruščenko, šai idejai mūsu novadam pievienojas Jēkabpils pilsēta un Rokišķu rajons no Lietuvas. Visi trīs projekta dalībnieki cieši sadarbojas, apmainoties idejām, kā labāk organizēt darbu ar bērniem un panākt labākus rezultātus bibliotēku sadarbībā ar vietējam ģimenēm. Tā kā visi novadi ir patālu no valsts attīstības centriem, tad HOME projekta mērķi ir veicināt iedzīvotajai sociāli ekonomisko aktivitāti un sekmēt dzives apstākļu uzlabošanos caur ģimēnu piesaisti vietējās bibliotēkās, jo tas ir vietas, kur cilveki meklē ne vien informāciju, bet arī saskarsmi. Pēc projekta iestenošanas bibliotēkas ir iedvesmotas strādāt tieši ar ģimenēm, paplašināt apmeklētāju loku un radīt bērniem savās tel-pās draudzīgus apstākļus.

Ludzas novada bibliotēkas direktori plēnojumu izpildītāja Eliita Zirne stāsta par norisēm projekta aktualitātēs. Viens no galvenajiem aspektiem jau esot materiāla bāze. Tika iegādāti 10 portatīvie klēpja datori un uzstādīts liels interaktīvais displejs, kas tiks izmantots nodarbinām un semināriem. Uzstādīts speciāls galds, kas paredzēts autipbiksīšu nomaņai. Tas nozīmē, ka bibliotēkas pasākumos var piedalīties ģimenes ar zīdaipiniem ilgu laiku un neuztraukties par mazuļu pārtīšanas iespēju.

Sogad notikuši divi HOME festivāli – 14. maijā Ludzā un 11. jūnijā Rokišķos –, kuros visu trīs projekta partneru ģimenes ar bērniem piedalījās kopīgās spēles, skatījās leļļu teātru izrādes. Ludzas bibliotēkā ir iekārtota spēļu istaba, kura aprīkota ar saliekamajiem galdiem un krēsliem, kā arī iegādātas rotājas un spēles.

Kā stāsta bibliogrāfe Gunta Kapilinska, kopš projekta sākuma

Projekta HOME dalībnieki.

Ludzā organizēti 37 Family Time (Ģimenes laiks) pasākumi un top vēl viens. Esot patīkama sajūta, kad visa bibliotēka ir bērnu pilna un tas liekot darbinieciem iejusties aukļu un audzinātāju lomā. Dažos pasākumos bērni piedalās bez vēcākiem. Te nu vajadzīga enerģija un izgudrojumi, lai varētu tikt ar bērniem galā. To ieliiski darīt Ludmila, Iveta un Ērika. Sevišķi jāizceļ bibliotēkas "dzīnējspeks" – Ilga Kaupuža, kurai nepiekrust energijas, izdomas un spēju vadītājus talantā saskaņā ar pasākuma apmeklētājiem. Pēc Guntas vārdiem ipaši interesantas ir nodarbošanās laukā, brīvā dabā, kas parasti notiek pilsētas parkā. Bērniem ļoti patik "Kwesti" (interesanti, aizraujoši uzdevumi vai mīklas) vai skrējieni pēc informācijas norādēm. Tas ir kaut kas līdzīgs orientēšanas sportam, kad skrējēji meklē vadīzīgas norādes pasākuma laikā. Tieki organizēti arī izbraucieni uz novada saimniecībām un tikšanās ar razotājiem.

Ipašs notikums projekta HOME iestenošanas laikā bija nesenais bibliotēku apmeklējums mācību braucienā uz Helsinkiem. Tur varēja pārliecīnāties par bibliotēku daudzveidību un to, ka apmeklētāji izvēlas sev piemērotu. Pasilas bibliotēkā, piemēram, ir strūklaka ("zināšanu strūklaka") un grāmatas 80 valodas. Tikmēr Oodi bibliotēkā iespējams netikai pagempt grāmatas, bet arī tikties ar darījumu

partneriem, uzspēlēt Play Station vai izgatavot kādu priekšmetu, izmantojot 3D printeri. Interesanti, ka grāmatu šķirošanā nodarbināti trīs roboti, kas transportē grāmatas. Savukārt Tēlēli bibliotēku apmeklē suns, kas nāk klausīties, kā bērni lasa.

Cerams, ka Somijas apmeklējums dos jaunus pozitīvus impulsus mūsu bibliotēkas pasākumos par jaunās pauzdes iesaistīt aktivitātēs un novitātēs saskarsmē.

Projektu "Ģimenu stiprināšana ar bibliotēku sadarbības palīdzību kā ieguldījuma sociāli-ekonomiskajā izaugsmē Ludzas novadā, Rokišķu rajonā un Jēkabpils pilsētā"; sainsinājums – HOME finansē Eiropas Savienības Interreg V-A Latvijas – Lietuvas programma 2014. – 2020. gadam. Projekta kopējais apjoms ir 229 448,01 eiro. No tiem Eiropas Reģionālās attīstības fondu līdzfinansējums ir 195 030,79 eiro. Ludzas novada pašvaldībai tika piešķirts valsts budžeta finansējums 3 740,73 EUR, un pašvaldībai būs jānodrošina līdzfinansējums 7 481,45 eiro apmērā.

Šis raksts ir sagatavots ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu. Par šī raksta saturu pilnībā atbild Ludzas pašvaldība un tas nekādos apstākjos nav uzskatāms par Eiropas Savienības nostāju. □

Mājīga satikšanās vieta nīgrandniekiem

IEVA VILMANE

Nīgrandes pagasta bibliotēka ir gatava 100. jubilejas svinībām 8. septembrī pulksten 14.

Bibliotekārē Pārsla Ēberliņa atklāj daju no svinību plāna — ciešos uzalcinātā nīgrandnieku novērtēta rakstniece, blakus pagasta Embūtes novadniece Jāna Ēgle atklās jaunu eksponīciju par paveršiem punktiem un nozīmīgākajiem darbiniekiem vietējās bibliotēkas vēsturē.

Pārsla bibliotēkā sāk strādāt pirms četriem gadiem. Vina turpinā savas priekšgājējas Māras Ēberliņas iесакto, jo pateicoties vijai, bibliotēka pagastā ir iecienīta iestāde. "Iesākot strādāt, vispirms pārskaitīju Māras novadpētniecības mapes. Tajās ievēroju, ka 1922. gadā pagastā atvērtā pirmā bibliotēka. Pirms tam Meldžeres barons savas grāmatas devis lasīt vietējam skolotājam un zemniekiem," bibliotekārē pārlaplo novadpētniecības materiālus.

Grāmatu krātuve izsenis bijusi vieta, kur pagastā vis-

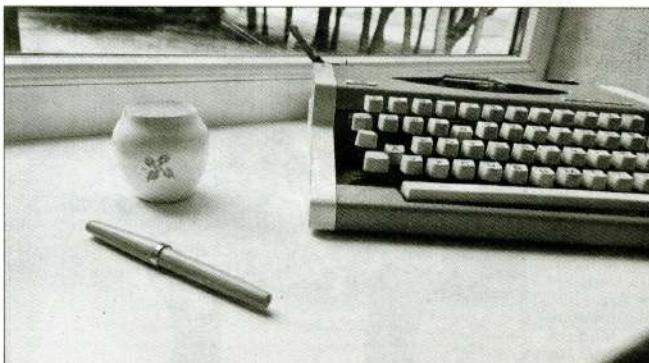
bieži sagaida autobusu. Mums raksturīgi pēkšņi noorganizēt radošas nodarbiņas — limējam, griežam, zīmējam..." P. Ēberliņa nosauca pieprasītākos bibliotēkās pakalpojumus. Piedāvājuma dažādību nodrošina gan par iestādes naudu, gan ar biedrības *Lai top Nigrandei* atbalstu. Kopš pagājušā gada organizācija ir Pārsla, Kalnu bibliotēkas vadītājas levas Kalvānes un vietējas skolotājas Aušras Krasuckas rokās.

Raibāka dzīve bibliotēkā bijusi, kad kaimiņos mitinājās Dienas centrs, sadarbībā ar to organizēja pasākumus visām nīgrandnieku paužēm. "Sadarbojāmies ne tikai tāpēc, lai finansiāli izdevīgāk. Ioti nozīmīga bija ideju apmaiņa jo cits citu iedvesmojām. Apņemšanās ir lielāka, ja blakus draugs, kurš ir mudina," Pārsla pasmaida par izbijušām dienām.

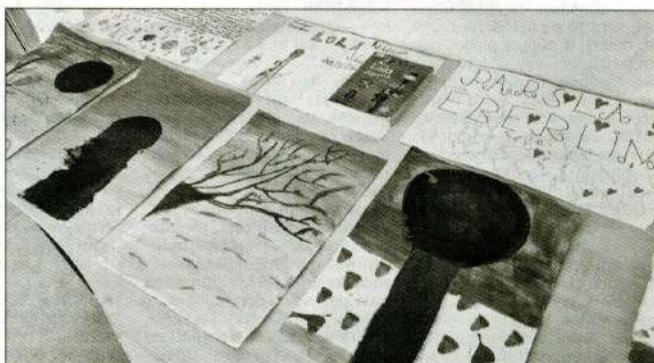
Biedrības *Lai top Nigrandei* projektu par Nīgrandes bibliotēkas simtgades svinībām finansiāli atbalsta Saldus novada sabiedrisko organizāciju atbalsta fonds.

PĀRSLA ĒBERLIŅA Nīgrandes bibliotēkā uztur mājigu gaisotni.

BIBLIOTEKĀS DĀRGUMI — bijušās bibliotekāres Māras Ēberliņas tintes traucīņš, kurš pirms aptuveni 50 gadiem atvests no bibliotēkas Dzirās, viņas pirmā tintes pildspalva un rakstāmmašīna.

IZSTĀDE. Kāda maza lasītāja gribēja citiem parādīt, ko mājās uzzimējusi. Viņas zīmējumi noliktī blakus darbiem, kurus pagasta bērni uzzimēja bibliotēkā.

Katrā atvilktnē gabalinš vēstures

Cēsu Centrālās bibliotēkas izstāžu telpā vairāki skapīši ar atvilktnēm. Katru atverot, atklājas dokumenti, fotogrāfijas, avižu raksti...

SARMĪTE FELDMANE

Tā ir Latvijas Bankas simtgades ceļojošā izstāde "No Ventspils līdz Valkai. Latvijas Banka novados (1922–1940)" , kas vēl divas nedēļas apskatāma Cēsīs.

Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks atklāšanā atgādīnāja: "Gadu gaitā Latvijas Bankas funkcijas ir mainījušās, tāpat arī nauda. Tagad Latvijas Bankai ir tikai viena filiāle. Latvijas Bankas uzdevums nav mainījies - strādāt visas Latvijas labā, būt spēcīgai, efektīvai, lai palīdzētu Latvijai kļūt turīgakai. Atskaitoties vēsturē, domājam par šodienu un lūkojamies rītdienā.

Varam lepoties, ka mums ir sava nauda, nu jau eiro, mēs esam daļa no Eiropas un strādājam, lai izveidotu jaunu naudu – digitālo. Tas nenozīmē, ka nebūs skaidras naudas, ar digitālo eiro ejam preiš sabiedrības vajadzībām, jo tehnoloģijas ir attīstījūs."

Latvijas Banka simtgadē sa biedrībai sagādājusi dāvanu, kas noteikti ieinteresēs tos, kurus saista vēsture. Veiks apjomīgs pētījums par Latvijas Banku starpkaru periodā no 1922. līdz 1940.gadam, izveidota ceļoša izstāde.

"Izstāde nav Bankas sasniegumu atspoguļojums. Fotogrāfijas, dokumentos, avižu rakstos, katrs pats var izlasīt vēstures stāstus. Par to, kā veidojās, attīstījās Latvijas Banka, kādi cilvēki un kā strādāja, kāda bija Bankas looma valsts un ikkatra iedzīvotāja ikdienā," stāsta izstādes kuratore

■ KĀ ŠĶIRSTĀ VĒSTURES GRĀMATU. Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks (no labās), Cēsu Centrālās bibliotēkas bibliogrāfe Elīna Riemere, izstādes kuratore Sandra Vigante un Cēsu muzeja vēsturnieks Tālis Pumpruņš izstādē.

Foto: MARTA MARTINSONE - KAŠA

Sandra Vigante.

Vēstures zinātņu doktore Ineta Lipša ieskicēja Latvijas Bankas pirmsākumus, piebilstot, ka ne vienam vien rodas jautājums, kāpēc gan brīvvalstī bija jāpāriet četriem gadiem, lai izveidotu savu Banku, ko saucia par finanšu nervu. "Viens iemesls – Neatkarības karš. Jaun 1918.gada nogalē spriešas par to, ka valstij nepieciešama savu banka, nākamajā gadā tāpālikumprojekts, sekoja Bermontriāde. Bija ideja, ka Latvijas Banka būs kā privāta banka, kurā divas trešdaļas akciju piederētu Latvijas iedzīvotājiem, pārējās ārzemju finansistiem. Pēc kara iedzīvotājiem naudas nebija, diplo-

māti meklēja investorus. Viņu prasības bija drakoniskas – pat uz

Latvijas Banka simtgadē sabiedrībai sagādājusi dāvanu, kas noteikti ieinteresētos, kurus saista vēsture.

vairākiem gadu desmitiem monopolielas uz mežiem, lima izmantošanu. Sarunas bija garas, bet rezultāts nepieņemams. 1921.gadā Finanšu ministrijas darbinieks Aleksandrs Kārklinš kopā ar nacionāli noskanotu uzzņēmēju grupu izstrādāja ideju, ka dibinās valsts banku ar emisijas tiesībām, kādu nebūtu privātbankai," vēstures ieskatu sniedz I.Lipša. Četrus gados valsts finanšu pārvadīja Valsts kase un Valsts krājķase, no tām izveidoja Latvijas Banku.

1922.gada 1.novembrī Latvijas Banka sāka darbu. To pārvadīja padome un valde. Padome politiska, par vadītājiem bijuši dažādi

domājoši vadītāji, valde – profesionāļi, pirmie bijušie Valsts kases un Krājķases vadītāji.

Atšķirībā no mūsdienām tolaik Latvijas Banka izsniedza kreditus attīstībai. Darbojās diskonta komitejas, kurās iesaistījās sabiedrības pārstāvji, uzņēmēji, viņi vērteja, kam piešķirt kreditu, sagatavoja raksturojumu, to nosūtīja Bankai Rīgā lēmuma pieņemšanai.

Turpinājums 3.lpp. ↗

Katrā atvilktnē gabaliņš vēstures

Turpinājums no 1.lpp.

SVīgante vērš uzmanību dažādām bankas aktivitātēm. "Kad cēla Keguma spēkstaciju, banka piesaistīja iedzīvotāju līdzekļus. Te mūsdieni reklāmas un mārketinga speciālistiem ir, ko mācīties, kā uzrunāt sabiedrību, pacelt patriotismu," saka S.Vīgante.

Izstādē ir liela karte, kurā redzams, ka starpkaru laikā Cēsis ir tika tagadējās lielajās pilsētās Bankas filiālē veica ne tikai iekšzemes, bet arī starptautiskos darījumus. Kartē parādītas 24 filiāļu 47 pārvaldnieku un priekšnieku dzimtās vietas, visvairāk no Zemgales, Sēlijas un Vidzemes. Tas dod raksturojumu tā laika sabiedrībai, izglītības līmenim.

Paverot vairākas atvilktnes, var izlasīt par Latvijas Banks filiāli Cēsis. Tā savulaik strādājusi tagadējā bibliotēkas ēkā, tad uzzēla jaunu ēku Raunas ielā, kur banka bija gadu desmitus, bet tagad tur strādā pašvaldības nodaļa un Valsts zemes dienesta nodaļa. Latvijas Banks Cēsu nodaļu

no 1924. līdz 1939. gadam vadīja Matīss Bērziņš. Viņš bija gan izcils vadītājs, gan aktīvs sabiedriskais darbinieks – Cēsu un Latvijas patriots. Viņš bija cēsnieku ciensīgais bankieris. S.Vīgante atvilktnē rāda kādu dokumentu, ko Cēsu filiāles pārvaldniks raksta vadībai Rīgā. "Pavasarī, iesākot mūsu nodaļas jaunās ēkas būvi, direktors Kambara man uzdeva kārtīgi uzraudzīt būves noteikumu izpildīšanu un padomes priekšsēdētājs stingri noteica raudzīties, lai neatkarītos atgadījumi, kad pēc pieciem gadiem atkal būtu jācēl jauns nams, kuru uzdevumu es pēc labākās iespējas un sirdsapziņas centos pildīt, un par katru nepareizību vai klūdu darīju uzmanīgus bankas darbiniekus.

18.septembrī uzņēmējs Pētersons tehnika Dreimaņa un skulptora Veides klātbūtnē man rupjā kārtā uzbruka, teikdams, ka viņš, tas ir, Pētersons, šajā jaunbūvējamajā namā esot saimnieks un noteicējs. Es te varēšot nākt tikai tad, kad viņš būšot atdevis man atslēgu. Ievērojot saito, laipni lūdzu Banks valdi mani pret Pētersona huļigāni-kām rupjibām aizsargāt, man izpildot uzticētos dienesta pienākumus."

Izstādē arī avīžu ziņas gan par Cēsu nodaļā notikušo, ka, pie-mēram, divi kungi aizmiruši ce-

pures, gan dažādiem notikumiem citviet, ieskaitot krāpšanas un pārpratumus.

"Izstāde ir ļoti vērtīga, un Cēsis ir viens no pieturas punktiem. Kartē redzam, cik daudzi vidzemnieki strādājuši bankā, kādā Cēsim bijusi loma valsts tapšanā," vērtēja vēsturnieks

Tālis Pumpuriņš. Izstādē izmantoti arī Cēsu muzeja materiāli.

Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore Natālija Krama pauða gandarījumu, ka Latvijas Banks simtgades izstāde skatāma bibliotēkā. "Izstādes iekārtojums uzrunā jauniešus. Tas ir svarīgi, jo vecākas paaudzes, kas intere-sējas par vēsturi, jau tāpat te no-teiktī atradīs daudz interesanta," atzina N.Krama.

Pēc izstādes atklāšanas Latvijas Banks prezidents Mārtiņš Kazāks tikās ar Cēsu novada uzņēmējiem un pārrunāja finanšu aktualitātes pasaule un Latviju. □

Jumurdas bibliotēkas vasara

Kalsnavas pag.

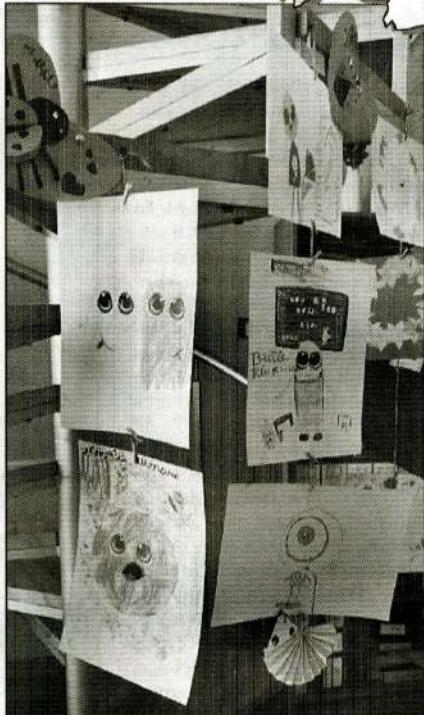
JUMURDAS PAGASTĀ

Vasarā beigusies, kādā tā bija? Ko jaunu un interesantu Jumurdas bibliotēka piedāvāja saviem mazajiem lasītājiem?

Bērnu un pusaudžu vasaras brīvdienu organizēšana ir tradicionāla Jumurdas pagasta bibliotēkas darbība. Vasarā bibliotēkas galvenais uzdevums ir pēc iespējas vairāk piešķirt bērnus saturigai kopābūšanai, paplašināt redzesloku, mācīt radošumu, savstarpēju saskarsmi, attīstīt interesi par grāmatām, veicināt lasīšanas iemaņas un prasmi. Tieši bibliotēka pievērš bērnus aizraujošam ceļojumam grāmatu pasaulei. Vasaras trīs mēnešos Jumurdas bibliotēkā ik nedēļu otrdiennes, ceturt dienes un piekt dienes pēcpusdienu nodarbības piepildīja bērnu čelas, smieklī, sarunas, radoša darbošanās un satikšanās prieks. Kopā zimējām, gleznojām, griezām, limejām, veidojām un no darinātājiem darbiem veidojām izstādes, kurās iepriecināja katru bibliotēkas apmeklētāju. Nodarbībās bērni lasīja grāmatas skaļajā lasīšanā, uzveica burtu rēbus, krustvārdu miklas, atjautības uzdevumus. Atpūtas brīzos bēriem patika kopā dzert augu tējas, tāpēc paši arī vāca augus tējām, iepazīnā, apguva augu nosaukumus. Savukārt aktivās atpūtas brīžos viņi vingroja, spēlēja paslēpes. Mani patikami pārsteidza bērnu prasme uzstāties auditorijas priekšā, prezentēt savus radošos darbus, izteikt pamatotu

Pasākuma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022” mirkli.

Bērnu radošie darbi Jumurdas bibliotēkā.

AGITAS OPINCĀNES foto

vērtējumu citu bērnu darbiem.

Šogad Jumurdas bibliotēka piedalās programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022”. Augusta sākumā atklājām šīs programmas grāmatu lasīšanu un vērtēšanu. Atklāšanas pasākumā bērni iepazīnās ar grāmatām, grāmatu autoriem, izdevniecībām. Šī iepazīšanās notika

ar konkursa palīdzību, bērni strādāja komandas. Mani iepriecināja bērnu savstarpējās saskarsmes iemaņas komandas darbā. Šajā vasarā Jumurdas bibliotēkā bērnu radošums, dzivesprieks, vēlme izzināt, uzzināt sniedza daudz jauku brižu un iepriecinājuma. Paldies Jumurdas bibliotēkas jaunajiem lasītājiem —

Elzai, Elizabetei, Amandaī, Karlīnai, Henrijam, Beatrisei, Nikolai, Alisei, Rūtai, Agatei, Eduardam, Lainei. Paldies bērnu vecākiem par savu bērnu lološanu, mācīšanu būt sabiedriski aktīviem. Lai jaunais mācību gads sniedz jaunas zināšanas un prieku! Uz tikšanos Jumurdas bibliotēkā!

Jumurdas bibliotekāre AGITA

Avots: Stars

Datums: 07-09-2022

Vienkārši par sarežģīto

Dagnija Drungila

Pārventas bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļa kopš otrdienas aplūkojama izstāde, kurā atainota mākonu pasaule no grāmatas *Kur es biju, kad es nebiju*. Izstādi uz bibliotēku atveda grāmatas teksta autore Renāte Bērante.

Gan grāmatas teksta autore Renātei Bērantei, gan ilustrāciju autorei Sabīnei Baumanei šī ir debijas grāmata. Un par lielu pārsteigumu abām, tā šogad saņemusi divas nozīmīgas balvas bērnu literatūrā – Jāņa Baltvilka balvu *Jaunaudze* par debiju bērnu literatūrā un grāmatu mākslā un Jāņa Baltvilka lasītāju simpatiju balvu. Grāmata *Kur es biju, kad es nebiju*, pēc kuras motīva veidota izstāde, iepazīstina ar Monti un atklāj stāstu par dzīvi pirms piedzīšanas. Stāsts iedrošina bērnos rāsīt iztēli un meklēti savas atbildes uz lielajiem jautājumiem pašam, ja rezīem pieaugašo atbildes šķiet par visam nepieņemamas.

Ideja par grāmatu tās autorei radusies jau sen, bija jau tapuši arī pirmie teksti. Procesu pasteidzinājis *kovida* laiks, – bija vairāk brīvu brīžu padomāt un arī mākslinieci bijis mazāk citu darbu. Tā nu viņas nolikušas sev terminu – pugsada

laikā grāmatiņu pabeigt, un tas arī izdevies. «Mūsdienās bērniem pieejams ļoti daudzveidīgs virtuālais saturs, dažādas mobilās aplikācijas, bet grāmatas, kas skar dažādas sarežģītas tēmas, bieži vien ir izdotas krieti pasen. Tādēļ mēs mēģinājām par šīm tēmām runāt sirsniņi, krāsaini, patiesi un tā, lai bērnam būtu interesanti grāmatu lasīt arī pašam. Pašlaik plānots izdot vēl divas grāmatas, kurās mēģinām rast atbildes uz dažādiem sarežģītiem jautājumiem, uz kuriem jaunie vecāki ne vienmēr spēj atrast atbildes,» stāsta Renāte. Līdz pirmās grāmatiņas tēmai viņa nonākusi personīgās pieredzes vadīta. «Man pašai aug meitiņa, un ģimenē piedzīvojām diezgan smagu mirkli, – no dzīves aizgāja mans tētis. Tajā brīdī es sapratu, ka neprotu atrast pareizos vārdus, kā izskaidrot, nesāpinot bērnu, jo pašam jau sāp un negribas viņu traumēt. Tas man lika aizdomāties par šiem sarežģītajiem un neērtajiem jautājumiem, un es sapratu, ka bērni atbildes prot atrast paši, caur savu iztēles pasauli, savā veidā. Patiesībā jau mēs dzīļi iekšā visi esam bērni, bet tad, kad mums ir atbildība par saviem bērniem, mēs cenšamies saņemt sevi rokās, dot nopietnas un izsvērtas atbildes, taču viņiem tas īsti nav vajadzīgs. Gadījumā ar manu meitiņu – es vienkārši nespēju sa-

ņemties un pastāstīt, ka ir aizgājis milš tuvinieks, līdz kādā brīdī viņa saprata, paņēma mani pie rokas, pieveda pie loga un teica: «Skaties, tur uz mākonīša sēž opis un viņš otrā mākonītī ir uzzīmējis mums sirsniņu.» Mana atbilde būtu tāda – caur kapiem, ka mums tagad ir jānes ziedi un jāliek svečīte, bet bērns to atbildībā bija atradis pats – opis vienmēr ir tepat netālu. Mēs bieži sarunājamies, un man ļoti patīk klausīties meitas atbildēs. Pirms grāmatiņas iznāšanas devāmies uz bērnudārzu un runājāmies ar bērniem par dažādām tēmām, klausījāmies viņos.»

Ideja par izstādi radusies drīz pēc grāmatas iznāšanas. «Grāmatiņu izdevām pašas. To, protams, var nopirkti lielākajās grāmatnīcās un tā pieejama arī bibliotēku plauktos, bet, tā kā mūs nepārstāv nevienna izdevniecība, sapratām – lai sasniegstu lasītājus, jāiesaistās arī pašām,» stāsta Renāte. Šobrīd viņas abas strādā pie *Montes stāstu leļļu teātra* izveides. «Ne visiem bērniem un vecākiem ir iespēja tikt pie grāmatas, tādēļ plānojam veidot saliekamu, pārvadājamu leļļu teātri. Cерамс, izdosies to realizēt arī caur virtuālajām platformām, jo saprotam, ka šādi mēs varam aizsniegt lielu daju bērnu,» skaidro Renāte. «Šobrīd piedalāmies konkursā *Tam labam būs augt*. Vēlamies kļūt par

Foto: Santa Atte

«Ikdienā strādāju uzņēmējdarības jomā, biznesa inkubatorā. Redzot, kā nemītiņi rodas jaunas idejas, arī pašai gribas radīt un darboties,» stāsta Renāte Bērante.

sociālajiem uzņēmējiem un nodrošināt to, ka bērniem ir lielākā piekļuve gan literatūrai, gan kultūras pasākumiem. Šobrīd pie projekta strādājam mēs divatā ar Sabīni, bet saprotam, ka, lai to visu realizētu, mums būs vajadzīga spēcīga komanda, kurā visiem degs acis tikpat ļoti kā mums.»

Izstāde jau paviesojusies vairākās bibliotēkās – Siguldā, Cēsis, Nacionālajā bibliotēkā. *Montes stāstu* instalācija Pārventas bibliotēkā uzkalvēsies līdz pat 30. septembrim. Pēc tam tā ceļos uz Ogru. Līdz ar Jāņa Baltvilka balvu autores tikušas arī pie iespējas strādāt Ventspils Rakstnieku un tulkotāju mājā, tādēļ, iespējams, kāda no nākamajām *Montes stāstu* grāmatiņām taps tieši šeit. ■

Grāmatu lasīšanas piedzīvojums ģimenēm

"Grāmatona 2022" apbalvotie dalībnieki pie kultūras centra "Siguldas devons".

Daja no "Grāmatona" izlases grāmatām.

"Grāmatona" dalībnieki Jānis Biezais-Brantevics (5 g.) un Māris Biezais-Brantevics (3 g.) no Ķekavas novada kopā ar tēti.

TIMURA SUBHANKULOVA FOTO
Galvenās balvas ieguvēja Luīze Zālīte (8 g.) no Cēsim.

No kreisās: "Grāmatona" dalīniece Vanesa Brože (4 g.) no Talsiem kopā ar mammu, izdevniecības "Latvijas Medij" direktore Evija Veide, izdevniecības "Latvijas Medij" mārketinga speciāliste Maija Hvorostjanaja.

Latvijā cilvēki grāmatas vairs nelasot? Un kā vēl lasa! To pierāda arī izdevniecības "Latvijas Medij" rikotais lasīšanas maratons "Grāmatons", kura gaitā vasarā bēri un ģimenes lasīja grāmatas un pildīja radošos uzdevumus.

LĪVA KUKLE

Grāmatu lasīšanas maratons "Grāmatons" šogad notika jau otro reizi. Konkursa aizsākās 2021. gada vasarā, kad izdevniecība "Latvijas Medij" vēlējās aicināt bērnu un jauniešu grāmatu lasītājus, kā arī vīnu ģimenes doties kopīgā lasīšanas piedzīvojumā. Konkursa iedvesma ir klasiskās bērnības atmiņas par aizrautīgu grāmatas lasīšanu lauku bēniņos vai, piemēram, teltī ar lukturīti.

Pirmajā gadā aizpildītā konkursa uzdevumu kartī-

tes iesūtīja nedaudz vairāk kā 40 bērnu un ģimeni, bet šogad jau bija vairāk nekā 180 konkursa pieteikumu ar sirsniņiem un asprātiem izslisito grāmatu aprakstiem un foto uzdevumiem.

Pirmās jaunās mācību gada nedēļas izskapā Sigulda kultūras centrā "Siguldas devons" pulcejās bērni un ģimenes no visas Latvijas, kas konkursā "Grāmatons" šogad ieguvuši balvas un atzinības.

Sveicot pasākuma vienās, izdevniecības "Latvijas Medij" direktore Evija Veide izteica prieku par tām daudzām aktīvām, lasošām ģimenēm un uzsverā, ka šī noteikti nav "Grāmatona" finišs, bet drīzāk gan pit-stops, kurās atskaitīties uz paveikto un tad droši doties tālāk. Tāpat kā sporta maratonu sacensības, arī "Grāmatons" ir laba tradīcija,

kam vēl augt un attīstīties. Īpaša "Grāmatona" izziņme ir, ka konkursa aicināta grāmatas, kas vien izlāzīt un novērtēt isā atsausmē, bet ari nemt līdzi savas Saras piedzīvojumus, celojumus, atpūtā pie dabas, baudot brivdienu brokastis un sauli piemājas dārzā. Grāmata nav kaut kā biedējoši noņemti un akadēmisks, tas ir labs draugs un ceļabiedrs, kam vienmēr var atrasties vieta somā, ari dodoties ik-dienas gaitās.

Konkursā pēc bingo karitates principa dalībniekiem bija jāizpilda uzdevumu lauciņi – jāizlasa norādītās un sevis izvēlētās grāmatas – un jāveic divi radošie foto uzdevumi, piemēram, "Lasi dārzā vai parkā" vai "Lasi pludmale".

Daja no konkursa atbalstītāju balvām, tostarp galvenā balva, tika izložetas, tācū tika piešķirtas arī ū-

rijas balvas par radošumu un citiem īpašiem sasniegumiem. Žūrījā piedalījušās "Latvijas Medij" direktore Evija Veide, bēru un jauniņu grāmatu redaktore Līva Kukle, liejis kā māksliniece un grāmatu ilustratore Gundega Muzikante, kā arī žurnāla "Skolu un Ģimene" galvenā redaktore Ilze Kuzmina.

Pieteikumus bija atrodami sirsniņi un jautri domugraudi, piemēram, piecus gadus vecais Jānis Biezais-Brantevics no Ķekavas novada par alfabēta grāmatu "Burts balle" raksta: "Dzejoļi bija tikai par burtnīniem, kurus es jau labi zinu."

Šogad konkursa galvenā balva – viedtālrunis "Samsung Galaxy A32" – tika astoņus gadus vecajai cēsnieci Luīze Zālītei, kura mācās Čēsu Pilsētas vidusskolā un par "Grāma-

tonu" uzzinājusi no klases audzinātāja Ivetas Freivaldes. Tāpat "Grāmatona" dalībnieki ieguva konkursa atbalstītāju balvas: dāvanu kartei no "Līvu akvaparka", Latvijas Leļļu teātra, Tīklu parka, kā arī Ligatnes dabas takā.

Apbalvošanas pasākumā ar muzikālu sveicienu un ieskatu topošajā albumā bērniem uzstājās mūzikās Arturs Gruzdīns, pasākuma viesiem bija iespēja pavadit

"Mums bija īstas grāmatu medības!"

● Vienas no konkursa balvu ieguvējām – sešus gadus vecās Martas Krikaukas no Mērsraga pagasta – večāki pieteikumā raksta: "Lielis paldies par šo iespēju un motivāciju izlīdzīgām grāmatas, par kurām nezinājam. Dažām bija rindas bibliotēkā, tau mēs braucām uz citu bibliotēku – Mērsragā, Talsos, dažas atraidām Rīgā. Mums bija īstas grāmatu medības! Marta pati vēl nesīsa, bet, biežāk virzā lasot priekšā, rodas interese par grāmatām un lasīšanu. Un ja vēl ir konkurs ar lieliskām balvām..."